

Minority education in Central and Eastern Europe. Policy aspects, educational equity and cultural recognition

Educația minoritară în Europa Centrală și de Est. Aspecte de politici, echitate educațională și recunoaștere culturală

Kisebbségi oktatás Kelet- és Közép-Európában. Közpolitikák, méltányosság és kulturális elismerés

Cluj-Napoca / Kolozsvár

**Casa Libertății Religioase / House of Religious Freedom / Vallásszabadság háza
B- dul 21 Decembrie nr. 14.**

9-10 octombrie 2025

October 9-10, 2025

2025. október 9-10.

DEPARTAMENTUL PENTRU
RELATII INTERETNICE

UNIVERSITATEA
SAPIENTIA

sociologie &
asistență socială
Universitatea Babeș-Bolyai

DEPARTAMENTUL DE ETHNOGRAFIE
ȘI ANTROPOLOGIE MAGHIARĂ

Sinteza programului

Overview

Áttekintés

Joi/Thursday/Csütörtök 9 octombrie / October 9 / október 9.		Vineri/Friday/Péntek 10 octombrie / October 10 / október 10.	
Timp/ time slot / időpont	Section 1	Section 1	Section 2
1 (~9:00 - 10:45)	Procese și provocări în învățământul de limbă maghiară în România	Refugees and education. Focus on Ukrainians in Poland	Diversitate sau uniformitate? Minoritățile și sistemul educațional din România
2 (~11:00 - 12:45)	Educația minorităților - perspective istorice	An outlook on minority education. Contemporary and historical case studies	
Pauză de masă / Lunch break / Ebéduszünet			
3 (~15:00 - 16:45)	Oktatási monitoring: kutatásbemutató és kerekasztal	Romii în sistemul educațional din România - oportunități, segregare, abandon școlar (1)	
4 (~17:00 - 18:45)	Felekezeti oktatás kerekasztal	Romii în sistemul educațional din România - oportunități, segregare, abandon școlar (2)	
5 (~19:00 - 20:00)	Könyvbemutató		
ROMÂNĂ, fără traducere / no translation / fordítás nélkül			
MAGYAR, traducere simultană în ROMÂNĂ / translation to ROMANIAN / fordítás ROMÁNRA			
MAGYAR, fără traducere / no translation / fordítás nélkül			
ENGLISH, fără traducere / no translation / fordítás nélkül			
ROMÂNĂ, traducere simultană în ENGLEZĂ / translation to ENGLISH / fordítás ANGOLRA			

Joi, 9 octombrie
Thursday, October 9
Csütörtök, október 9.

8:30 – 9:00	Înregistrarea participanților / Registration / Regisztráció		
9:00 - 9:15	Deschidere/Opening/Megnyitó		ROMÂNĂ/ ENGLISH
Novák Csaba Zoltán	Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, președinte <i>Romanian Institute for Research on National Minorities, president</i>		
TBA	Departamentul pentru Relații Interetnice <i>Department for Ethnic Relations, Government of Romania</i>		
Tonk Márton	Universitatea Sapientia, Rector <i>Sapientia University, Rector</i>		
Kiss Dénes	Institutul de Studii Religioase, Cluj <i>Institute of Religious Studies, Cluj</i>		
9:15 - 11:00	Panel 1: Procese și provocări în învățământul de limbă maghiară în România (Processes and challenges in the Hungarian-language education system of Romania)		ROMÂNĂ no translation
Chair	Filipovici Anca	Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale	
Toró Tibor	Universitatea Sapientia	Regimuri educaționale în Europa Centrală și de Est în perspectivă comparată	
Tóodor Erika-Mária	Universitatea Sapientia	Profilul atitudinal al socializării lingvistice multilingve la nivelul ciclului primar	
Tinca Richárd	Universitatea Babeș-Bolyai	Reprezentarea minorităților naționale în manualele școlare din România	
11:00 - 11:15	pauză de cafea / coffee break		
11:15 - 13:00	Panel 2: Educația minorităților - perspective istorice (The education of minorities - historical perspectives)		ROMÂNĂ no translation
Chair: Peti Lehel	Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale		
Keresztes Melinda Gabriela	Școala Doctorală Istorie. Civilizație. Cultură, Universitatea Babeș-Bolyai / Liceul Tehnologic „Aurel Vlaicu” din Arad	Politicile educaționale inițiate de Curtea vieneză privind școlile confesionale din Comitatul Arad în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea	
Marchut Réka	ELTE Centrul de Cercetare în Științe Sociale, Institutul de Cercetare a Minorităților	Problema școlară în satele șvabilor sătmăreni în timpul celui de-al Doilea Război Mondial (1940-1944)	
András Szabolcs	Facultatea de Teologie Romano-Catolică, Universitatea Babeș-Bolyai	Integrarea rețelei școlare catolice maghiare în sistemul educațional românesc în perioada interbelică	
13:00 - 14:30	Pauză de mază / Lunch break		

Joi, 9 octombrie
Thursday, October 9
Csütörtök, október 9.

14:30 - 15:30	Kutatásbemutató és sajtótájékoztató: oktatási monitoring – kisebbségi jogok a romániai oktatásban <i>Prezentare raport de cercetare și conferință de presă: monitorizarea drepturilor minorităților în sistemul educațional din România</i>	MAGYAR <i>traducere simultană în română</i>
----------------------	---	---

<i>moderátor</i> <i>moderator</i>	<i>Novák Zoltán Csaba</i>	<i>Nemzeti Kisebbségkutató Intézet / Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale</i>
Kiss Tamás		<i>Nemzeti Kisebbségkutató Intézet / Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale</i>
Toró Tibor		<i>Sapientia EMTE / Universitatea Sapientia</i>

15:30 - 16:30	Kerekasztal (1) / Masă rotundă (1) Oktatási monitoring / Monitorizarea educației minoritare	MAGYAR <i>traducere simultană în română</i>
----------------------	--	---

Hozzásszólók / participanți

Szabó Ödön	parlamenti képviselő, RMDSZ / <i>deputat, UDMR</i>
Kallós Zoltán	államtitkár, Tanügyminisztérium / <i>secretar de stat, Ministerul Educației și Cercetării</i>
Ferencz-Salamon Alpár	országos szakmai alelnök, Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége / <i>vicepreședinte, Uniunea Cadrelor Didactice Maghiare din România</i>
Mihályfalvi Katalin	oktatásért felelős ügyvezető alelnök, RMDSZ / <i>UDMR, vicepreședinte executiv responsabil pentru educație</i>

16:30 - 16:45	Pauză de cafea / Coffee break	
----------------------	--------------------------------------	--

16:45 - 18:15	Kerekasztal (2) / Masă rotundă (2) Felekezeti oktatás Romániában / Educația confesională în România	MAGYAR <i>traducere simultană în română</i>
----------------------	--	---

<i>moderator</i>	<i>Andrási Benedek</i>	<i>főjegyző, Magyar Unitárius Egyház</i> <i>Episcop vicar, Biserica Unitariană Maghiară</i>
Andrási Benedek	<i>főjegyző, Magyar Unitárius Egyház</i> <i>Episcop vicar, Biserica Unitariană Maghiară</i>	A felekezeti oktatás rendszere és kihívásai Romániában <i>Situația și provocările educației confesionale în România</i>
Édes Enikő	közüktatási tanácsos, Szlovákiai Református Egyház <i>consilier pe teme de educație, Biserica Reformată din Slovacia</i>	A szlovákiai felekezeti oktatás helyzete <i>Situația educației confesionale în Slovacia</i>

Hozzásszólók / participanți

Farkas Ervin	lgazgató, Gróf Majláth Gusztáv Károly Római Katolikus Teológiai Líceum, Gyulafehérvár <i>director, Liceul Teologic Romano-Catolic „Gróf Majláth Gusztáv Károly” Alba Iulia</i>
Szőcs Ildikó	lgazgató, Bethlen Gábor Kollégium, Nagyenyed <i>director, Colegiul Național „Bethlen Gábor”, Aiud</i>

18:15 - 18:30	Pauză / Break	
----------------------	----------------------	--

Joi, 9 octombrie
Thursday, October 9
Csütörtök, október 9.

18:30 - 19:30	Könyvbemutató / Prezentare carte <i>Mert ugyanazon a földön élünk – kritikai gondolkodás fiatalokkal! Módszertani és jógyakorlat gyűjtemény.</i> Budapest – Kolozsvár: Deviszont Közösségi Tér, Social Fiber Egyesület, Mentés Másként Pedagógia, 2025. <i>(Deoarece trăim pe același pământ - gândire critică împreună cu tinerii! O colecție de metode și bune practici)</i>			MAGYAR fără traducere no translation
részteveők	TBA			
19:45 - 21:00	Recepție / Reception / Fogadás BISTRO 1568			

Vineri, 10 octombrie / Friday, October 10 / péntek, október 10.

9:00 - 11:00	Panel 3: Refugees and Education. Focus on Ukrainians in Poland (Refugiații și educația. Focus asupra ucrainenilor în Polonia)		ENGLISH Fără traducere	Panel 5: Diversitate sau uniformitate? Minoritățile și sistemul educațional din România (Diversity or uniformity? The Minorities and the Romanian Educational System)		ROMÂNĂ No translation
<i>Chair: Plainer Zsuzsa</i>	<i>Romanian Institute for Research on National Minorities</i>			<i>Chair: Székely István</i>	<i>Inst. pt. Studiarea Problemelor Minorităților Naționale</i>	
Kotarski, Hubert	Institute of Sociological Sciences, University of Rzeszów	Integration of Ukrainian Refugees in Eastern Polish Cities: Public Support for Local Government Policies		Marin Manuela	Institutul de Istorie „George Barițiu”, Academia Română	Educația religioasă în Dobrogea comunistă. Cazul Seminarului Musulman din Medgidia
Pogorzała, Ewa	Institute of Political Science and Security Studies, University of Rzeszów	The Polish Education System in the Face of an Influx of Children from Ukraine after 24 February 2022		Veress Ilka	ISPMN	Păstrarea limbilor minorităților etnice prin educația instituțională: cazul limbii armene occidentale în diaspora română
Pokrzywa, Magdalena	Institute of Sociological Studies, University of Rzeszów	Forced Migration and Social Integration: The Role of Education in the Lives of Ukrainian Refugee Families in Poland		Veres Valér	Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, UBB	Inegalități sociale și etnice în mobilitatea educațională a tinerilor maghiari în Transilvania
Sawicka, Zofia	Institute of Political Science and Security Studies, University of Rzeszów	Integration through Education: The Case of Ukrainian Students in Poland – Challenges and Perspectives		Iakob Attila	Muzeul de Artă Cluj-Napoca	Educația informală la începutul secolului XXI. Activitate auxiliară sau alternativă la procesul și politicile de educație formală
				Kántor Zoltán	Nemzetpolitikai Kutatóintézet, Budapest	Sprijinul statului-mamă pentru educația minorităților: consolidarea națiunii sau promovarea echității?
11:00 - 11:15	pauză de cafea / coffee break					
11:15 - 13:00	Panel 4: An Outlook on Minority Education. Contemporary and Historical Case Studies (Perspectivă asupra educației minorităților: studii de caz contemporane și istorice)		ENGLISH fără traducere			
<i>Chair: Kiss Ágnes</i>	<i>Romanian Institute for Research on National Minorities</i>					
Pawlikowski, Grzegorz - Pelczar, Aleksandra	Institute of Political Science and Security Studies, University of Rzeszów	Israel's Education and Integration Policy towards Refugees from Ukraine (2022-2025)				
Pogorzała, Ewa	Institute of Political Science and Security Studies, University of Rzeszów	Educational Policy of the Polish State towards National and Ethnic Minorities				
Bonusiak, Grzegorz	Institute of Political Science and Security Studies, University of Rzeszów	Between Integration and Ghettoization: The Sámi in the Swedish Educational System				
Floutier, Jérémy	University of Szeged	In the Name of Socialist Brotherhood? The Situation of the South Slavic, Romanian and Slovak Primary Schools from Békés County (Hungary) between 1945 and 1989				

Vineri, 10 octombrie / Friday, October 10 / péntek, október 10.			
13:00 - 15:00		lunch break	
15:00 - 16:45		Panel 7: Romii în sistemul educațional din România – oportunități, segregare, abandon școlar (1) <i>The Roma in the Romanian educational system: Opportunities, segregation, dropout (1)</i>	ROMÂNĂ <i>simultaneous translation to English</i>
Chair: Toró Tibor		Universitatea Sapientia	
Hetea Estera Roxana		Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale	Formarea elitelor rome din România, după comunism: în universități și școli de gândire și acțiune <i>(The Formation of Roma Elites in Romania after Communism: Universities and Schools of Thought and Action)</i>
Varga Florin		Faculty of Sociology and Social Work, Babeș-Bolyai University	Politici afirmative în educația romilor din România: ceva special sau ceva necesar? <i>(Affirmative Policies in Roma Education in Romania: Special or Necessary?)</i>
Crai Eugen		UNICEF	Procesul de monitorizare a segregării școlare în România <i>(The Process of Monitoring School Segregation in Romania)</i>
Kiss Tamás		Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale	Segregarea școlară a elevilor romi în învățământul cu limbă de predare maghiară <i>(The Segregation of Roma Pupils in the Hungarian-language Education System of Romania)</i>
16:45 - 17:00		pauză de cafea / coffee break	
17:00 - 18:45		Panel 8: Romii în sistemul educațional din România – oportunități, segregare, abandon școlar (2) <i>The Roma in the Romanian educational system: Opportunities, segregation, dropout (2)</i>	ROMÂNĂ <i>simultaneous translation to English</i>
Chair: Kiss Tamás		Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale	
Varga Fernando		Școala Doctorală de Sociologie, Universitatea Babeș-Bolyai	Segregare sau educație în limba maternă: Studiu de caz Pata Rât <i>(Segregation or Education in the Vernacular: A Case Study about Pata Rât)</i>
Plainer Zsuzsa		Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale	Analiza antropologică a frecvențării școlii - ce înseamnă o "școală bună" într-un ghetou urban locuit de romi în România <i>(Anthropological Analysis of School Attendance – What Does a “Good School” Mean in an Urban Roma Ghetto in Romania)</i>
Ferariu Denisa-Gabriela		Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca	Dincolo de aparențe: Experiențele romilor în cadrul sistemului educațional public și cauzele care duc la abandonul școlar în comuna Stulpicani, județul Suceava <i>(Beyond appearances: The Experience of the Roma in the System of Public Education and the Causes Leading to Early Dropout în Stulpicani, Suceava County)</i>
Lăcătuș Crăciun Ioan		ISPMN	Cursul practic de limba romani în cadrul Facultății de Litere de la UBB. Pionierat spre un program de licență de limba romani (2016-prezent) <i>The Practical Course in Romani Language at the Faculty of Letters of Babeș-Bolyai University. Pioneering a Bachelor's Degree Program in Romani Language (2016-present)</i>
18:45 - 19:00		Closing remarks, end of conference	